

Guía Docente

Datos Identificativos					2024/25
Asignatura (*)	Métodos e técnicas de Investigación social		Código	615G01105	
Titulación	Grao en Socioloxía				
Descritores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Grao	2º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6	
Idioma	Castelán				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Socioloxía e Ciencias da Comunicación				
Coordinación	Álvarez Sousa, Antonio	Correo electrónico	antonio.alvarez@udc.es		
Profesorado	Álvarez Sousa, Antonio Masso Lago, Matilde	Correo electrónico	antonio.alvarez@udc.es m.massolago@udc.es		
Web	www.udc.es/ucv				
Descrición xeral	<p>A materia "Métodos e técnicas de investigación social" constitúe un curso de iniciación aos métodos e técnicas de análise de datos de carácter cualitativo. Diríxese especificamente a estudantes de Socioloxía para os que o coñecemento dos procedementos e técnicas de análise cualitativa é unha peza clave na súa formación e empregabilidade, así como na súa comprensión dos fundamentos empíricos do coñecemento sociolóxico.</p> <p>Do panorama das técnicas e procedementos de análise cualitativa, optei por seleccionar aqueles de maior interese para a investigación básica e aplicada en socioloxía.</p> <p>A investigación é unha práctica social que se define pola relación que se establece entre a teoría social e a realidade social, e a través da cal se constrúe o obxecto de estudo específico e as estratexias metodolóxicas coherentes que garanten un coñecemento rigoroso desta realidade. As técnicas de análise teñen carácter instrumental e están subordinadas a outras instancias "metodolóxicas, teóricas e epistemolóxicas" que as xustifican e orientan o seu uso. Falamos pois da necesidade de non dissociar o coñecemento e o uso destes instrumentos dos obxectivos e contidos substantivos da investigación aos que deben adaptarse, é dicir, de considerar un método real guiado pola teoría.</p>				

Competencias / Resultados do título

Código	Competencias / Resultados do título
A7	Conocimiento y dominio de la metodología de las ciencias sociales y de sus técnicas básicas y avanzadas (cuantitativas y cualitativas) de investigación social; con especial atención a los aspectos de muestreo y de los programas informáticos de aplicación.
A14	Capacidades en elaborar, utilizar, e interpretar indicadores sociales e instrumentos de medición social.
A15	Conocimientos y habilidades para plantear y desarrollar una investigación aplicada en las diferentes áreas de la sociedad.
A16	Conocimientos y habilidades técnicas para la producción y el análisis de los datos cuantitativos y cualitativos.
A26	Saber elegir las técnicas de investigación social (cuantitativas y cualitativas) pertinentes en cada momento.
A34	Conocimientos y actitudes de ética profesional.
A35	Actitud crítica frente a las doctrinas y las prácticas sociales.
B3	Capacidad de análisis y síntesis.
B4	Resolución de problemas.
B6	Comunicación oral y escrita en la lengua nativa.
B12	Trabajo en equipo.
B13	Razonamiento crítico.
B18	Creatividad.
B21	Aprendizaje autónomo.
B23	Iniciativa y espíritu emprendedor.
B27	Capacidades en reconocer la complejidad de los fenómenos sociales.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, en las lenguas oficiales de la comunidad autónoma.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
A/o alumna/o coñecerá os métodos e técnicas das ciencias sociais, diferenciando entre as técnicas de investigación cualitativas e cuantitativas.	A7 A15 A16 A26		
A/o alumna/o saberá elixir as técnicas de investigación social (cuantitativas e/ou cualitativas) pertinentes en cada momento.	A26		
A/o alumna/o identificará as diferentes fases dun proceso de investigación cuantitativo	A7 A14 A15 A16	B3 B4 B27	
A/o alumna/o identificará as diferentes fases dun proceso de investigación cualitativo	A7 A14 A15 A16	B3 B4 B27	
A/o alumna/o saberá identificar e reflexionar criticamente sobre as fases dun proceso de investigación, desenvolvendo una metodoloxía cualitativa e cuantitativa.	A14 A15	B3 B4 B6 B12 B13 B18 B21 B23 B27	C1
A/o alumna/o saberá comunicar e expresarse con claridade e razoamento crítico	A34 A35	B6 B13	C1

Contidos	
Temas	Subtemas
1.- Orientacións xerais e enfoques da investigación en ciencias sociais	1.1. Ciencia e método científico 2. O método nas ciencias sociais 2.1. Pluralismo metodolóxico 2.2.O debate entre cuantitativismo e cualitativo 23. Perspectivas de investigación social 2.4.A triangulación metodolóxica ou o enfoque multimétodo
2.- O proceso de investigación en socioloxía	1. O proceso de investigación sociolóxica 1.1. Métodos e técnicas de investigación 1.2.Investigación científica versus investigación social 2.A organización da investigación 2.1.O proxecto de investigación
3. Técnicas de observación cualitativa	1.Técnicas cualitativas de observación e participación: definición e clarificación conceptual. 2. Tipos de observación 2.1. Segundo o nivel de participación 2.2. Segundo o grao de estruturación 3. Os elementos de observación 4. Aspectos de deseño: O rexistro da información 5. O proceso de análise

4. Las técnicas de conversación, narración (I): La entrevista en profundidad.	<ol style="list-style-type: none"> Definición e aclaración terminolóxica. Tipos de entrevista Os postulados teóricos da entrevista O ciclo da entrevista: interacción social, proceso técnico e proceso instrumental. O deseño da entrevista: preparación, campo e análise Polisemia do discurso e validez do dispositivo. O proceso de análise Usos, vantaxes e inconvenientes.
5. Técnicas de conversa narrativa (II): O grupo de discusión	<ol style="list-style-type: none"> O grupo de discusión: xénese e desenvolvemento Definición e aclaración terminolóxica O deseño Realización de grupos de discusión Usos, vantaxes e limitacións dos grupos de discusión

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A7 A14 A15 A16 A26 B3 B27	39	0	39
Traballos tutelados	A34 A35 B3 B4 B6 B12 B13 B18 B21 B23 C1	20	30	50
Discusión dirixida	A7 A14 A15 A16 A26 A34 A35 B3 B6 B18 C1	10	15	25
Proba obxectiva	A7 A14 A15 A16 A26 B3 B27 C1	2	33	35
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Cada tema indicado nos contidos será explicado polo profesor nas clases. Esta explicación irá acompañada de diversos recursos para reforzar os principais contidos teóricos e prácticos.
Traballos tutelados	Traballo en grupo orientado á aprendizaxe práctica do deseño e implantación de técnicas de observación de inspiración etnográfica, entrevistas e técnicas e instrumentos de análise cualitativa. Contémplanse as seguintes entregas: -TG1: Anteproxecto (obxecto, obxectivos e deseño) -TG2: Informe de análise e conclusións da observación extensiva e intensiva -TG3: Informe de análise da entrevista -Exposición dos resultados nas xornadas prácticas -TG4 Informe final
Discusión dirixida	Nas clases en pequeno grupo (interactivas) trataranse os textos obrigatorios de cada tema. As preguntas que orienten o debate serán avanzadas polo profesor para o seu estudo individual ou en grupo.
Proba obxectiva	Realizarase unha proba obxectiva sobre os temas incluídos nos contidos e explicados nas clases maxistras.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Traballos tutelados Discusión dirixida	As sesións maxistras e os debates en grupo proporcionarán ao alumno material suficiente para resolver con éxito as probas prácticas. Ao longo do curso, proporcionaranse datos e fontes de datos para axudar a comprender os temas. Tamén se recomenda o uso de titorías individuais para resolver dúbidas sobre os contidos, exercicios prácticos, etc.
---	---

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Proba obxectiva	A7 A14 A15 A16 A26 B3 B27 C1	Proba obxectiva dos principais contidos presentados na clase	60
Traballos tutelados	A34 A35 B3 B4 B6 B12 B13 B18 B21 B23 C1	A avaliación do traballo en grupo elaborárase segundo os estándares explicados polo profesor na clase.	30
Discusión dirixida	A7 A14 A15 A16 A26 A34 A35 B3 B6 B18 C1	Valorárase a participación activa en grupos reducidos en función da asistencia e realización de breves exercicios prácticos de seguimento.	10

Observacións avaliación
<p>A materia contempla dúas modalidades de avaliación:</p> <p>1) Avaliación continua:</p> <p>Para superar a materia é imprescindible obter unha puntuación mínima de 5 en cada unha das partes (proba obxectiva, traballo tutelado e debates guiados). As tres partes apróbanse cun 5. A nota final será a suma ponderada delas. No caso de suspender a primeira convocatoria de xuño, o alumno terá que realizar un exame de recuperación de todo o curso no mes de xullo.</p> <p>2) Avaliación final non continua:</p> <p>Aqueles alumnos que non poidan asistir regularmente ás clases, e concretamente ás prácticas, deberán optar á avaliación final consistente nunha proba obxectiva que terá un peso do 100% da nota final. Este exame incluírá preguntas sobre lecturas obrigatorias.</p> <p>Todos os aspectos relacionados coa ?dispensa académica?, a ?dedicación ao estudo, a ?permanencia? e a ?fraude académica? rexeranse de acordo coa normativa académica vixente da UDC.</p>

Fontes de información	
Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - Hernández Sampieri, R.; Fernández Collado, C. y Baptista Lucio, M. P. (2010). Metodología de la investigación. Madrid: McGraw-Hill - Robles, J. M.; Rodríguez, J. T.; Caballero, R. y Gómez, D. (2020). Big data para científicos sociales. Una introducción. Madrid: CIS - Lopezosa, C. y Codina, LI. (2023). Inteligencia Artificial y métodos cualitativos de investigación. ChatGPT para revisiones de la literatura y análisis de entrevistas semiestructuradas. Universidad Pompeu Fabra - Verd, J.M; Lozares C. (2016). Introducción a la investigación cualitativa. Madrid: Síntesis - Gerring, J (2014). Metodología de las ciencias sociales : un marco unificado . Madrid: Alianza - Trinidad Requena, A.; Carrero Planes, V; Soriano Miras, R (2012). Teoría fundamentada Grounded Theory el desarrollo de teoría desde la generalización conceptual. Madrid: CIS
Bibliografía complementaria	<ul style="list-style-type: none"> - Corbetta, P. (2010). Metodología y técnicas de investigación social. Madrid: McGraw-Hill - García Ferrando, M.; Ibáñez, J. y Alvira Martín, F. (coord.) (2000). El análisis de la realidad social. Madrid: Alianza - Viedma, A. y Callejo, J. (2005). Proyectos y estrategias de investigación social: la perspectiva de la intervención . Madrid: McGraw-Hill - Ispizua, M. A. y Ruiz Olabuénaga, J. I. (1989). La descodificación de la vida cotidiana: métodos de investigación cualitativa. Bilbao: Universidad de Deusto

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Estatística aplicada ás ciencias sociais 2/615G01201

Análise multivariante de datos sociais/615G01206

Metodoloxía da investigación por enquisas/615G01303

Metodoloxía da investigación etnográfica/615G01403

Metodoloxía, técnica e estratexias para o deseño e elaboración de proxectos e traballos de investigación/615G01406

Análise sociolóxica de textos e discursos/615G01407

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías